

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsek dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 100.

Maribor, dne 25. avgusta 1909.

Letnik I.

Nove volitve.

Ljubljana, 24. avg.

Vsi opozicionelni in obstrukcijski listi zahtevajo, da se mora sedanji vladni sistem na vsak način odpraviti, to se pravi, sedanja vlada se mora bistveno izpremeniti. Ta zahteva je popolnoma upravičena. Kabinet Bienerth-Stürgkh-Hochenburger je, kakor se je že ponovno povdarjalo, za Slovane skrajno krivičen. Temu se pa ni čuditi, če pomislimo, da je pravzaprav le izvrševalni organ nemških narodnih svetov. Karkoli sklene kak nemški narodni svet, vse pošlje nemškemu ministru-rojaku Schreinerju z zahtevo, da mora vlada to izvršiti. Kake sklepe pa delajo narodni sveti, o tem že čivkajo vrabci na strehi. Vsakdo mora tedaj odobravati, da so poslanci, združeni v Slovanski Jednoti, napovedali takemu kabinetu boj do skrajnosti. Vlada, ki noče poznati enakopravnosti za vse narode, v Avstriji dandanes ne more imeti več obstanka.

Vsi vladni listi pa so odločno proti temu, da bi se izpremenil sedanji vladni sistem. Če bi se to zgodilo, stopijo vladne stranke v opozicijo, katero sedaj tako zelo obsojajo. Seveda, Nemci se, smejo poslužiti vsakega sredstva, da si ohranijo nadvlado in potem zatirajo nenemške narode, Slovanom pa ni dovoljeno nobeno sredstvo, da pridejo do svojih narodnih pravic. Čudom se čudimo, da Poljaki pod vodstvom profesorja Glabinskega tega ne spoznajo. Saj je vendar jasno kot beli dan, da gre Nemcem le zato, da si ohranijo večino v vladi. Razne fraze, da jim je na srcu edino le blagor države in njenih narodov, so le pesek v oči.

Zdi se nam, da je kompromis med opozicionelimi in vladnimi strankami nemogoč. Četudi se bo skušalo spraviti v državni zbor tok, vendar šlo ne bo. Eni zahtevajo izpremembo vladnega sistema, drugi so pa odločno proti temu. V takih razmerah si vlada ne bo mogla drugače pomagati, nego da razpusti državni zbor in razpiše nove volitve.

Mislimo, da bi bile nove državnozbornske volitve potrebne tudi iz drugih vzrokov. Stojimo pred načrti, ki segajo globoko v življenje državljanov. Socialno zavarovanje in posebno različni davčni predlogi čakajo rešitve. Za saniranje državnih financ potrebuje finančni minister 300 mil. kron. Za tako velikansko svoto je pa treba, da se ljudstvo izreče, v kaki obliki bi se dobil ta denar. Bilinski bi rad prišel do te svote potom zvišanja že obstoječih davkov in pa z upeljavo novih davkov. „Zvišati hoče davke

na žganje, pivo in osebno dohodnino, vpeljati pa nove davke na samce, tantijeme, dividende itd. Nadalje bi rad vpeljal Bilinski monopol na vžgalice in od tobaka si tudi želi večjih dohodkov. Sploh pa vtakne Bilinski v svoj finančni načrt vse, karkoli mu kdo po raznih časnikih nasvetuje.

Pri vpeljavi novih in zvišanju že obstoječih davkov pa ni meročaden samo finančni minister Bilinski, o tem ima v prvi vrsti odločevati ljudstvo. Ljudstvo mora izraziti svoje mnenje, kateri davki se smejo zvišati, oziroma na novo vpeljati in potem naročiti svojim poslancem, da dosežejo tak finančni zakon, ki ne bo izzval nevolje med ljudstvom. Ker pa je sedaj veliko takih poslancev, ki bi gotovo glasovali za finančni načrt Bilinskega, četudi bi ljudstvo tega ne odobravalo, zato so gotovo potrebne nove volitve, da si ljudstvo izbere take poslance, kateri bodo delovali tudi v tem oziru v njegovem smislu.

Štajersko slov. katol. nar. dijaštvo.

Smrje pri Jelšah, 23. avg.

Važen korak je storilo Slovensko katoliško narodno dijaštvo dne 22. t. m. v svoji organizaciji. Do 50 vrlih dijakov se je zbralo brez vsega hrupa v našem trgu, da si ustanovijo pododbor Slovenske dijaške zveze za Štajersko. Veselo je bilo gledati, s koliko prijaznostjo in odkritostjo je tu občeval visokošolec z gimnazijcem, abiturijent z bogoslovcem i. t. d.

Ob 10. uri se je pričelo zborovanje. Gospod exp. ak. Avsenek pozdravi kot zastopnik centrale S. D. Z. vse navzoče in poda v temeljitem govoru namen S. D. Z. Združiti in vzgojiti vse katoliško-narodno dijaštvo ter ga pripraviti na bodoče samostojno življenje, to je njen namen. Vzbuditi v dijaštvu smisel za delo in vzgojiti značaje, to je njena naloga.

A ne samo to. Sodelovati pri ljudskem izobraževanju na vseh poljih, delati v nabožnih, izobraževalnih, mladinskih in gospodarskih organizacijah — to je njeno zunanje delo.

Težka in trnjeva je njena pot, a pelje k vzvišenim idealom.

Pri debati, ki so se je udeležili iur. Ogrizek, Arnšek, ak. Avsenek, se je povdarjal posebno pomen narodno-obrambnega dela, gospodarske organi-

zacije (Čebelic) in drugih važnih vprašanj. (Slov. vseučilišče n. pr.)

Za tem se je na predlog med. Arnškega izvolil pododbor S. D. Z. za Štajersko in sicer tako-le: Predsednik med. Ludovik Kramberger. Tajnik Jan-ko Koser, abiturijent. Blagajnik Alojzij Rezman, abiturijent.

Po tej izvolitvi je govoril še iur. Ogrizek o natančni organizaciji obrambnega dela. Pri debati povdarjalo se je posebno manjšinsko in gospodarsko delo (visokošolec Rakun).

Po dveinpolurnem zborovanju se je shod. za-ključil.

Tako si je naše štajersko katoliško narodno dijaštvo postavilo temelj, na kojem hoče delati vztrajno in požrtvovalno sebi in narodu v prid. Vsemogočni naj mu da le blagoslov in moč, da se stano-vitno drži začrtane poti in dospe do uresničenja svojih idealov.

Shod je počastil s svojo prisotnostjo tudi sta-rešina Zarje, gospod J. Rabuza.

Sestanek je pozdravilo izobraževalno društvo v Gradcu Kres, vrli Sentiljčan Žebot, iurist Andr. Veble, gospod državni in želzni poslanec dr. Korošec, uredništvo „Straže“ i. dr.

Popoldanska veselica katoliškega narodnega dijaštva je krasno vspela. Dijaki so nas preimenitno zabavali, kakor pač pravi dijaki znajo. Njihov nastop je vseobčno imponiral. To so trezni, zmerni gos-podje, vendar nad vse zabavni in priljudni. Ne-utrudljivi so za lepo petje in tamburanje ter nad vse šaljivi, kar so sijajno dokazali s svojo igro „Trije tički.“ Izzvali so ž njo nepomirljiv smeh. Slavnostni govornik je povdarjal potrebo odločnega narodnega dela in govoril primerno za ljudstvo o obrambi slo-venske meje. Vsesplošna zadovoljnost, prisrčna za-bava in veselost je vladala še dolgo po vsporedu. Hvala vsem udeležnikom, zlasti gg. sosedom!

Gospodom dijakom pa še posebna zahvala za prireditve in čast, ki so jo izkazali našemu trgu! Živelo katoliško-narodno dijaštvo! Bog živi, te prave prijatelje našega ljudstva, seme boljše bodočnosti!

Za obstrukcijo.

Iz Sv. Ane nad Pamečami smo prejeli:

Do sedaj še ni bilo pri nas političnega shoda. Zadnjo nedeljo je pa prišel med nas deželni poslanec

je Bog vedi odkod, šine mimo nas kot senca, sede k nam, govori skrivnostno, milo in sladko, ostro in pa strogo, a čuti: je tako in ni mogoče drugače. Nad vsem pa se kakor lahkotna, prosojna koprena raz-širja nežna melanholija, rahla in sanjava, zamišlje-na kakor trdo življenje, premagujoča in pronikajoča do srca, do duše, ki vas potegne seboj in vas prisili iti z umetnikom ter z njim misliti resne in žalostne in na jok ubrane misli stotisočev. Iz izbranih pred-metov Meškovih črt, iz priljubljenega mu okrožja, kakor godba zvenečega sloga, iz širokega, poetične-ga lirizma, iz vsake vrstice njegovega dela vam ve-je ta melanholija v obraz in v srce, vznemirja vas in očičuje, tako da se vam stori svečano-resno, ka-kor na predvečer duhovnega prerodenja.

Najbolj pereči problem nove umetnosti sploh in zlasti slovanske, problem vere in nevere, ki so mu in mu še posvečajo svojo pozornost ravno najboljši umet-niki, je obvladal tudi Meška: predstavlja ga na celi črti in posvečuje mu svoja najizrazitejša dela. Ani-ma naturaliter christiana. Dokler duša ima Boga, je čista, srečna; če zgubi Njega, zgubi vse; ž njim ži-vi in pada. Nagon, strast, svet s svojim cinizmom in skepticizmom silijo vanjo in pretresajo njene stebre, dokler jih ne razbijejo in pobero, dokler ne obstoji duša, kakor prerok Jeremija na razvalinah Jeruza-leva — in njena dejanja so dejanja noči in teme in smrti. Pa buči se odpor, gnus zoper morilce duše, hrepenenje po Bogu, delavno, s trudom združeno is-kanje Boga, umu še nedosežnega, zagonetnega ka-kor apokalipska knjiga, zapečaten s sedmimi pe-čati, nemožnost ga najti, obupnost. Če ni mogoče ga najti, čemu torej iščeš? Toda kdor išče pošteno, tudi najde.

(Konec prihodnjšč.)

PODLISTEK.

Fran Ksaver Meško.

(Rokovat misli o njegovem delu.)

(Dalje.)

Toda niti pobarvani realizem, niti idealizem ne izpolnjuje docela Meškovega stvarjanja. Jasno in do-ločno se pozna tretja smer, ki prešinja skoro vsako njegovo zbirko — romantika. Porodila se je pri Me-šku iz fantastiške sanjivosti in hrepenenja, in mu zastira včasih celi svet z nekačo megleno pajčino. Ja-sno govori o njej: slikanje prirode in pokrajin, spo-minjajoče včasih na Gogola in Turgenjeva, slike se-sutih in razbitih oltarjev in podrhtih cerkva, izhodi ob mesečnih in temnih, tihih in viharjih večerih in nočeh, v katere nas tako rad vodi, neizmerno hre-penenje deloma po vrnitvi in pozabljenju, deloma po belih, gladkih cestah, ki peljejo v svobodni, širni, daljni svet, hrepenenje po sreči, ki se o njej le en-krat nekđaj sanja in morda še to ne, hrepenenje po ljubezni, veliki kot ocean, ki v njej gori srce v ča-robnih izhodnih deželah, gradovi v začarani dolini, ki nimajo ne vhoda ne izhoda, in v njih zaklete de-klice, pogovarjajoče se z rožami, z očmi, da še ni-koli v življenju takih videl nisi in da še nikoli ni sanjala o takšnih tvoja duša, z očmi, kakor dva bi-sera, ki se jima ne dajo primerjati oni na morskem dnu in v kraljevi kroni, princesinje, odete z dolgim belim oblaciom kakor v knjigah nemških bajk, ki njih, z valovitimi, zlatimi lasmi, segajočimi do zem-jih je avtor čital v otroških letih, pa je plakal ob

lje in lesketajočimi se kakor čudežni plašč kartagen-ske boginje Tanite.

In ravno tej sanjavi, romantiški struni svojega talenta se ima Meško zahvaliti za nekaj tako eterič-nega, pajčinastonežno nadahnjenega in čisto umet-niškega, kakor je „Legenda o čudežnih očeh“ v knji-gi „Ob tihih večerih“, ki jo — če se ne motim — smatra sam za svoje doslej najbolj uspelo delo.

To hrepenenje! Kakor morje je moje srce: polno skritih globin in polno velikih, nerazrešilnih tajin, večno nemirno, večno se tresoče in trepetajoče v neutolaženem in neutolažljivem hrepenenju! Koli-kim nositeljem svojih idej ga je položil Meško v sr-ce, v mozeg in podstat njih bitja, neizmerno, neut-ešeno in neutešljivo, neskončno! Kolikokrat se vzbu-di v srcu, ko spava v tihem in mirnem snu, pa dvigne glavo in se ozre okrog začudeno in rado-vedno, kolikokrat se zopet vleže kakor razočarano, da bi takoj nato prodrlo vse jezove in zatvornice in za-trepetalo in zadivjalo za neznanimi daljavami, za domnevano srečo, za slastno ljubeznijo, za nedosež-no lepoto! Vznemiri srce neizkušnega dečka (Ci-ganček, Vanšek iz „Romanja na Goro“ v „Mir bo-žji“), dotakne se v prvič ljubeče deklice (Lenka, Bo-gomila iz „Jesensko hrepenenje“), vznemiri mladeni-ča (Karol, Vojak Ivan, Nande v „Na Poljani“), raz-valovi srce resnega, stokrat prevaranega moža (Ja-kob v „Cigančku“, Matej v „Pozabljena“) in težko izkušane žene („Pozabljena“, „Romanja na Goro“), poseže i v srce starčka nad grobom (Poletel bi . . . poletel bi . . .).

Hrepenenju se pridruži drugekrat nekaj slu-tene in podzavesnega, zgolj notranje in psihološke utemeljenega, dejal bi maeterlinckovskega, toda mno-go jasnejšega, prozornejšega in umljivejšega; prišlo

dr. K. Verstovšek, katerega smo veseli pozdravili. Marsikateremu nasprotniku je sedaj žal, da tudi on ni dal glasu temu poslancu pri zadnjih volitvah. Shod je vodil gospod Uršej Ivan, ki je bil poprej glavni stebel celjske laži-stranke. Z navdušenimi besedami je govoril o pomenu shoda in pozdravljal g. deželnega poslanca, kateri se povsod seznanja s svojimi volili.

Deželni poslanec razpravlja obširno o raznih vprašanjih v državnem zboru, o bodočem zasedanju deželnega zbora in o namenih S. K. Z., v katero vabi vse posestnike. Nadalje se še zahvaljuje za zupanje, katero so mu skazali tisti, ki so ga volili, nikakor pa ne zameri istim, ki ga niso volili; ne bode metal kamenja za njimi, ampak skušal bo, jih s svojim neutrudnim delom pridobiti za Kmečko zvezo in si priboriti njih zaupanje.

Po poslančevem govoru so izražali svoje želje nekateri kmetje, posebno Vrhnjak Simon in Strmšek radi regulacije Mislinje.

Gospod župnik Jurko se oglasi nato k besedi in stavi resolucije, katere pojasni natanko in umljivo.

Ogorčenje se je videlo na obrazu posameznikov, ko so se razkrinkale spletkarije liberalnih poslancev, zlasti pa hofrata dr. Ploja.

Ker se nikdo ne oglasi več k besedi, da predsednik gospod Uršej resolucije na glasovanje in zahvali v jedrnatih besedah gospoda poslanca za trud in mu izraža v imenu vseh neomejeno zaupanje.

Resolucije se glasijo tako-le:

Dne 22. avgusta pri Sv. Ani nad Pamečami zbrani volilci izražajo:

1. poslancem Slovenskega kluba popolno zaupanje za njihov odločen nastop proti vladi; volilci odobravajo obstrukcije in pozivljajo svoje poslance, da vstrajajo v boju proti nasprotni vladi;

2. volilci obsojajo needino postopanje slovenskih in slovenskih poslancev v tako važnem trenutku za Slovanstvo v Avstriji;

3. volilci zahtevajo od vlade slovenskih uradnikov za slovenske pokrajine;

4. volilci pozivljajo poslance, da ne odnehajo od zahtev slovenskega vseučilišča v Ljubljani;

5. poslanci se pozivljajo, da ne dopuste raznih pogodb z drugimi državami v škodo in kvar kmečkega stanu;

6. Volilci pozivajo deželne poslance, da vse moči zastavijo, da se škodljiva lovska postava spremeni kmetu v korist.

7. Država naj prevzame 50% šolskih bremen.

8. Ker dela Mislinja posebno v občinah Pameče, St. Jan in Otiškibreg vsako leto veliko škode, se pozivljajo poslanci, da že leta sem nameravano regulacijo z vsemi močmi pospešujejo.

9. Velika potreba za kmetovalce, ki tržijo z lesom, posebno za občine Pameče in Trbnjke, bi bila postaja med Vuzenico in Dravogradom. Gospod dež. poslanec se prosi, da stori potrebne korake pri juž. železnici, da se dotična postaja doseže.

Politični pregled.

„Grazer Volksblatt“ in dr. Susteršičeva politika.

Kakor je znano, je prinesel „Grazer Volksblatt“ pred malo dnevi obširen dopis, ki ga je dobil baje iz Ljubljane od človeka, ki si na devlje značaj inteligentnega pristaša Slovenske ljudske stranke, kjer napada nečuvno osebo dr. Susteršiča. Če je članek iz Ljubljane, je gotovo od kake napredne korifeje: odlikuje se po veliki politični nezrelosti.

Med drugim namigava, da dr. Susteršič ničesar ne odgovori, oziroma ne more govoriti poslancu županu Hribarju na vprašanje, ki ga prinaša „Gr. Volksblatt“ v številki 382 z dne 23. avgusta 1909. — Pristavlja pa sledečo opombo, katero si hočemo dobro zapomniti: „Ta popravek vzamemo na znanje; zanima nas, kakor tudi osebni napadi, ki smo jih precej skrajšali, le postransko. Dr. Susteršič nas z nima le kot eden izmed tistih mož, ki ropajo ljudstvu sad parlamentarnega dela, in mi bomo zato tega moža iz dolžnosti pobijali (pflichtgemäß bekämpfen), in sicer brez ozira na čustva njegovih prijateljev, ki bi mu iz narodnega šovinizma odpustili morebiti tudi kak anarhistični načrt (einen anarchistischen Anschlag).“

Gospodom v Gradcu smo za to izjavo zelo hvaležni; vsaj vemo pri čem da smo. Tako sodijo ljudje, ki se odlikujejo po svoji ignoranci glede naših razmer, ki v svojem uredništvu nimajo človeka, ki bi znal slovenski. Po njih sodbi so zastopniki slovenske krščanske-socialne stranke zmožni, navdušiti se hkrati za najvišje ideale in za njih negacijo, za red in za anarhijo, za Kristusa in za Beliala. Gospodje v Gradcu nam predbacivajo narodni šovinizem! Najbolje je, da o tem molčimo. „Volksblatt“ bi lahko opomnili na več stvari iz zadnjih dveh let, na katere mu je spomin morda malo neprijeten.

Pribiti pa moramo poglavito. Dr. Susteršič — in ž njim njegovi vrli sekundantje v obstrukciji — je oropal ljudstvo sadu parlamentarnega dela. Pred to politično modrostjo se moramo ponižno pokloniti. Vendar se ne moremo ubraniti dvoma, je-li sploh pričakovati kakega sadu parlamentarnega dela od parlamenta, ki mirno posluša, če mu šef ministrstva

v obraz pove, da vlada nezaupnice, ki jo mogoče sklene parlament, ne sprejme.

Bienertth je tedaj dobro ravnal, ko je to izjavil: ponudil nam je priložnost, da se prepričamo, kakšna je pri nas politična situacija, in nemški krščanski socialci bi dobro storili, ko bi si izprašali vest, in gospodom v uredništvu „Volksblatta“ bi prav prijateljski svetovali, da mislijo predno pišejo.

Najpametnejšo — in edino pravo — presojo našega političnega položaja je prinesla nova revija „Die Freistatt“ v številki 16 z dne 7. avgusta 1909 in s tem popravila napako, ki jo je bila prej storila. ko je iskala vzrok opozicije in obstrukcije v željah posameznikov po ministrskih sedežih. Parlamentarno delo to ni, ako si zagotovi vlada glasove s tem, da sprejme v svojo sredo par parlamentarnih ministrov. Ta sistem je nemoralen. Parlamentarno delo se bo v Avstriji začelo šele tedaj, ko se bode začela dejanski priznavati narodna enakopravnost; potem se bodo ipso facto združile one stranke raznih narodnosti, ki imajo smisel za pozitivno delo, v stalno večino in tvorile jedro parlamenta, ki bo sposoben za res parlamentarno delo. Dokler se to ne zgodi, ni mogoče pričakovati sadov parlamentarnega dela!

Bienertth pri cesarju.

Zadnjo nedeljo je cesar v nenavadno dolgi avdijenci sprejel ministrskega predsednika barona Bienerttha. Bienertth mu je poročal o položaju v Avstriji, o zadnjih političnih dogodkih in o vladnih načrtih. Poročilo o konferenci glasila, da je Bienertth poročal o ministrskih svetih 18. in 16. avgusta in o položaju, kakršen je po Glabinskijevi konferenci. V prvi vrsti se gre za zasedanje češkega deželnega zbora. Ako se posreči konstituiranje tega zbora, bo državni zbor sklican začetkom oktobra. Ta se bo pred vsem pečal z finančnim načrtom, ki ga zdaj izdeluje Bienertth v Ljubljani. O rekonstrukciji kabineta se pri avdijenci ni govorilo. Vprašanje delegacijskega zasedanja se je obravnavalo le mimogrede. Cesar je izjavil, da se mora omogočiti zasedanje češkega deželnega zbora. Bienertth je o tem obvestil češkega višjega maršala princa Lobkovic. Po avdijenci se je podal Bienertth k Bilinskemu, s katerim je konferiral celo uro.

Sporazum med Čehi in Nemci.

Ministrski predsednik baron Bienertth se vrne na Dunaj 1. ali 2. septembra. Takoj na to se snidejo na konferenco ministri, ki so prevzeli akcijo glede sporazuma med Čehi in Nemci. Vlada prične pogajanja z zastopniki Čehov in Nemcev dne 4. septembra. Ministri se bodo posvetovali tudi z raznimi poslanci. Če bodo prve akcije uspele, potem se skliče plenarna seja vseh onih politikov, s katerimi se vlada pogaja glede sporazuma. Na tej seji se izvoli tudi sporazumni odbor, ki bo imel nalogo, definitivno rešiti vsa preporna vprašanja.

„Brüxer Zeitung“ piše, da bosta k cesarju poklicana tudi oba ministra-rojaka, češki in nemški, kakor tudi voditelji strank, da bodo pred cesarjem izrazili svoje mnenje.

Veleizdajniški proces.

Državni pravdnik odvrča napade dr. Hinkoviča glede okrajev Topusko in Vrginmost, ter se protivi zaslišanju razbremenilnih prič, katere so bile od dr. Hinkoviča predložene. Protivi se njih zaslišanju s tem razlogom, da priče gotovo niso tega videle in slišale kot stotine drugih prič. Državni pravdnik imenuje vse one priče negativne. Zagovornik dr. Hinkovič pa hoče zaslišanje svojih prič iz tega razloga, da ovrže z njihovimi izjavami vse trditve državnega pravdnika.

Nato se bavi dr. Hinkovič delj časa z vsako pričo. Pravi, da je senat nekatere vesti preveč natanko izpraševal in da je neobhodno potrebno, da se zaslišijo vse od njega predložene priče. Čuditi se mora državnemu pravdniku, da se tako oprijemlje inkrimiranih vesti. Ako se one vesti iz obtožnice izpuste, potem odstopijo tudi branitelji od svojih razbremenilnih prič. Zagovorniki stoje namreč na tem stališču, da je vse ono važno, kar je v obtožnici in ravno zaradi te važnosti predlagajo svoje priče. Dr. Hinkovič končuje svoj govor z apelom na senat, da sprejme njegove predloge.

Nato preide državni pravdnik na okraj Glinu. Tu se protivi zagovornik dr. Budisavljevič zaslišanju vseh prič rekoč, da oni ne morejo pričati, da se tajni sestanki niso obdržavali, ker niso zanje vedeli. Dr. Budisavljevič odgovarjajoč državnemu pravdniku pravi, da je to čudno, da se je vsak njegov predlog sprejel, a predlogi drugih zagovornikov so se pa odbili.

Radi te izjave je nastalo silno razburjenje po dvorani. Ko se je šum nekoliko polegel, se državni pravdnik izjavi o pričah za okraj Dvor in Cerkveni Bok, katere je predložil dr. Lukinič. V svojem govoru razloži neverodostojnost posrednih prič, pa se protivi njih zaslišanju, ker ne morejo dosti dokazati iz lastnega in ker so preveč kompromitovane že preje v javnem življenju. Kar se tiče priče Sime Turajliča, predlaga državni pravdnik, da se naj prečita njegova prijava, katera je zelo interesantna. Po njej so vse priče iz Cerkvenega Boka, so vsi rojaki obtoženega, a tako siromašni, da niso mogli na svoje stroške potovati k sodišču v Zagreb.

Zagovornik dr. Popovič predlaga naj bi se prečitali neki članki iz „Srbobrana“ in „Srbskega Kola“, da se dokaže, na kak način da sta omenjena lista poveličevala kralja Petra. Dalje naj se tudi nabavi svilorejski koledar, v katerem se nahaja slika kralja Petra. Ta koledar je posebno razširjen med ljudstvom.

Oglašajo se še razni zagovorniki z manj ali več važnimi predlogi. Dr. Popovič navaja dolge predloge, ki bi imeli dokazati, da o kakem veleizdajniškem činu, posebno glede zastav in pevanja srbskih pesmi, niti govora ne more biti. Kajti enakih slučajev se godi pri Nemcih na stotine vsaki

dan, pa nikomu niti na misel ne pride veleizdajniški čin v tem (Frankfurterice v Avstriji in Wacht am Rhein).

Nazadnje je državni pravdnik opomnil zagovornike, da pri sedanjih razpravah ne sme biti nikdo odsoten, ker se bližajo že h koncu. Po teh besedah je zavlada med vsemi navzočimi velik nemir in z napetostjo vse pričakuje končni izid te zagrebske razprave.

Raznoterosti.

Duhovnih vaj, ki se vršijo te dni v Mariboru pod vodstvom znanega jezuita p. Edvarda Fischerja iz Dunaja, se v navzočnosti Nj. ekselence g. škofa dr. M. Napotnika udeležuje 99 duhovnikov.

Šentiljski dom. Dr. Žerjav, Stiebler in Prekoršek so na stroške svojih organizacij pretekli teden bili v St. Ilju in od istega časa imamo redne napade v liberalnih listih na šentiljske naše voditelje in njih zavode. Če liberalni listi pravijo, da bi lahko kril zidavo šentiljskega doma nasproti oblastim tudi kdo drugi nego Leber, kažejo s tem le svoje nepoznanje lokalnih razmer. V bližini ni slovenskega stavbenika, tudi v Mariboru ga ni; saj je celo Narodni dom zidal mariborski nemški podjetnik Balzar. Iz Celja ali Ljubljane pa si stavbenika ni mogoče naročiti, ker bi ne dobil nobenih zidarjev, kajti podjetniki so z ozirom na nje kartelirani. Seveda Žerjavi ter consortes se za to ne brigajo, njim je le za napade, s katerimi nič ne koristijo, pač pa samo škodijo narodni stvari ob tneji.

Nekaj se zopet pripravlja v celjskem liberalnem taboru. Torkov „Dnevnik“ je prinesel članek, v katerem pravi, da mora priti do združenja celjske in ljubljanske liberalne Zadrudne zveze, do enotne velike liberalne gospodarske organizacije. Nam se zdi, da se uresničuje naše prerokovanje: celjska Zadrudna zveza bo kmalu prenehala!

Pivkanje. Z več strani se nas opozarja še na druge budalosti v govoru prof. dr. Pivka, ki ga je imel na skupščini Zaveze liberalnih učiteljev. Odgovarjamo, da smo tudi mi našli te cvetke Pivkovega ženija, toda nismo jih hoteli izrabiti, kajti Pivkov „železni krog pravice“ vsebuje cel krog njegovih drugih neumnih trditvev in izrazov.

Stapinski o položaju. Načelnik poljske ljudske stranke poslanec Stapinski je izjavil o položaju sledeče: Zadnja konferenca Glabinskega je pokazala, da „Slovanska Jednota“ ne izpremeni svoje politike, dokler se ne izpremeni sedanji vladni sistem. Vladi se mora očitati, da ne vodi resno pogajanj za ozdravljenje državnega zbora. Vlada noče izpremeniti sistema, noče niti izpremeniti sestave ministrstva; stoji na strani in poziva druge, naj se spravijo, mesto da sama ustvari temelj spravi. Vlada se zdaj trudi, da si ustvari zanesljivo večino, v kateri bi odločevali Nemci in v prvi vrsti računa pri tem na „Poljsko kolo“. Poljska ljudska stranka vstraja brezpogojno na skupni politiki z „Slovansko Jednoto“ in ne bo podpirala „Poljskega kola“, ako se ne izpremeni sistem. Razmerje poljske ljudske stranke nasproti „Poljskemu kolu“ se kmalu odloči. Dne 8. septembra se snide izvrševalni odbor naše stranke, da vse pripravi za strankin shod, ki da poslancem navodila za slučaj, ako „Poljsko kolo“ še nadalje vzdrži zvezo z Nemci, kar se pravi z drugimi besedami, da dovoli poslancem eventuelen izstop iz „Poljskega kola“. Strankin shod se bo pečal tudi o zblizanju z Rusini, katero je zelo potrebno. Odločna in možata izjava Stapinskega je zelo poparila Nemce, ker jim bo pristop Poljske ljudske stranke k „Slovanski Jednoti“ zmedel vse račune.

železnica Rogatec — Brežice — Novomesto. Trgovinsko ministrstvo je dovolilo Faleschiniju, županu brežičkemu, Hansu Sniderschitsu in dr. Janeschu, da trasirajo in projektirajo ozkotirno železnico Rogatec — Brežice — Novomesto. To velja za eno leto.

Mladenci, tovariši! Še enkrat Vas uljudno vabimo na naš shod pri sv. Križu na Planini, dne 29. t. m. Nobeden naj ne ostane doma. Začetek cerkvenega opravila ob 1/2.10. Pridiguje vlč. g. dekan Tomažič. Zborovanje ob 2 na vrtu g. Pregrada. Govorita dr. Korošec in mladenič Žebot. Na veselo svidenje!

Hmeljar Roblek, ki opravlja tudi postranski posel državnega poslanca, je ob zadnjih državnozbornih volitvah na vseh shodih zatrjeval, da bo dosegel višje cene za hmelj. In res, ko je Narodna stranka z Roblekom zmagala v Savinjski dolini, se je hmelj prodajal po celih 100 K meterski stot in še nižje. Takrat so kričali, da je to izključna zasluga Robleka in Narodne stranke. Letos je pa v savinjski dolini sijajno zmagala S. K. Z. s svojima kandidatoma in hmelj se letos prodaja po 310 K meterski stot. Kaj sledi iz tega?

Woschnagg odložil mandat? „Narodni dnevnik“ poroča, da je izvedel iz zanesljivega vira, da je odložil Hanns Woschnagg svoj deželnozborni mandat. Do tega koraka je Woschnagg privedel gotovo strah pred izidom njegove pravde z Aistrichom, katera bo spravila na dan Woschnaggovo slovensko preteklost. Vsekako pa je to le velikanška blamaža za spodnještajerske Nemce.

Za obmojni sklad sta darovala č. g. Martin Meško in č. g. kaplan Vl. Capuder vsaki po 20 K.

Himen. Poročil se je v ponedeljek dne 23. avgusta v Jesenicah na Kranjskem c. kr. komisar v finančnem ministrstvu na Dunaju g. dr. Ljudevit Brenc, štajerski rojak iz Velenja, z gđc. Fino Schreyev, hčerko c. kr. višjega poštarja v p. in veleposestnika na Jesenicah.

Slovenska turista v Švici. Pretečni teden sta se mudila znani slovenski turist Janko Mlakar in g. župnik Ivan Čilenšek v Švici. Dne 16. in 17. t. m. sta se bila v Einsiedelnu in se od tam podala v Engelberg pod Titlisom, zvečer sta došla v hotel Hess (2200 m). Dne 18. t. m. ob 1/2.4. uri zjutraj sta odšla brez vodnika na 3239 m

visoki, z ledeniki pokriti Titlis; od tu še isti dan skozi svetovnoznano „Aaerschlucht“ v Meiningen. Dne 19. sta bila v Grindelwaldu (letovišče I. vrste), 20. sta se peljala po jungfranski železnici na Eismeer (3167 m), zvečer istega dne sta pa šla čez ledenike v kočo „Berglühütte“ (3299 m). Ta pot je silno naporna in opasna. Dne 21. t. m. zjutraj ob 3/4.1. sta se podala brez vodnika iz koč na ngfrau (4166 m), kamor sta došla ob 3/4.6 ob solnčnem vshodu. Bilo je krasno vreme in še lepši razgled: okrog sami ledeni gorski velikani, Montblank kot kralj med njimi. Gotovo sta bila omenjena gospoda prva slovenska turista na tej veličastni gori. Pot je res težavna in sila nevarna, a vtisi ledeniškega sveta so uprav velikanski. Na povratku sta z grozo gledala, kod sta se plazila v temni noči: ob levi in desni same ledeniške razpoke in prepadi, po ledenih ostrih grebenih gor in dol — Bog varuj le količkaj omahnuti. Ni čuda, da sta se pred nekaj dnevi ubila dva turista Seese in Beese. Skoraj ne mine leto, da se ne bi pripetila kaka nesreča.

Nov slovenski strokovni list v Ameriki. Ker si je v Ameriki že nebroj Slovencev opomoglo toliko, da so si kupili lastno grudo zemlje, in se jih veliko preživlja tudi po kmetijah, katere imajo v najemu, se je spontano pojavila potreba, da se organizirajo in združijo tudi slovenski kmetovalci v novem svetu. V ta namen ustanovljajo list „Kmetovalec“, za katerega se je priglasilo še precej naročnikov. List bo imel nalogo poučevati kmeta strokovno, kajti velik razloček je med kmetovanjem ameriškim in starokranjskim. Obenem pa bode tudi deloval po slovenskem geslu „Svoji k svojim“ in preskrbel ameriškim kmetovalcem slovenskih odjemalcev in nasprotno bodril Slovence, da kupujejo pri domačih kmetovalcih. Preskrboval pa bode naselnikom tudi zemljišča in posreboval pri nakupu, kar je sila velike važnosti, kajti marsikoga so že pri podobnih kupčijah ogoljufali za zadnji denar, katerega je prinesel s seboj kot glavnico za ureditev bodočega novega življenja.

Roosevelt je odklonil mu ponujano kandidaturo župana nevjerjorskoga. Čez žimo ostane Roosevelt namreč še v Afriki, pozneje pa obišče vsa večja evropska mesta.

Papež v avtomobilu. Kakor se poroča, je te dni papež prvič sedel na avtomobilu. Vozil je s hitrostjo 17 kilometrov na uro. Bil je tako veselo presenečen, da je obljubil, da se bo še vozil na avtomobilu. Sveti oče je s tem pokazal, da se zelo zanima za moderne stvari.

„Kat. slov. izobraževalno društvo in Vranskem“ priredi v nedeljo, dne 29. avg. v salonu g. I. Brinovca igri „Raz Marijino Srce“ in „Pri gospodi“.

Obrambno delo liberalnih učiteljev.

Kako umevajo liberalni učitelji narodno-obrambno delo, nam lepo kažejo sledeče vrste, katere smo prejeli iz Svičine:

Neka obmejna učiteljica brez krila od Sv. Križa se zaletava v „Slov. Nar.“ v obmejne narodno delavne može in pere zamorca — nemčursko delujoče učiteljstvo. Kdor le količkaj pozna razmere v pesniški dolini, ve, da je ves članek jedna debela laž. Samo nekaj primerov! O nadučitelju, ki širi „Stajersca“, trdi, da je slovenski naprednjak in so ga celo nemški volilci radi njegove miroljubnosti izvolili v nemški občinski odbor. Če bi to bilo res, bi nebroj koncilijantnih učiteljev na Spodnjem Stajerskem sedelo v nemčurskih občinskih zastopih; volijo se pa le isti, o katerih so narodni nasprotniki prepričani, da so res njihovi.

Če je pa obmejno učiteljstvo res narodno, zakaj pa nič ne dela? S pevskimi, bralnimi društvi itd. bi lahko mirno marsikaj doseglo. Učiteljstvo pa nič ne dela, temveč še dela težkoče onim rodoljubom, ki kaj delajo in se izpostavljajo.

Kar se tiče posojilnice v Svičini, posezimo nekaj let nazaj. Pred več leti je nek obmejni delavec prosil mariborskega odvetnika, da pomaga ustanoviti posojilnico ob meji. Dotični odvetnik je radi strahu, da bi trpela mariborska posojilnica, in on pri nji nekaj manj zaslužil, odločno odklonil sodelovanje in prepuštil — obmejne brate žalostni usodi. Ljubljanska Zadruga zveza je uvidela potrebo posojilnice za obmejne kraje in je isto ustanovila. Ko so zvedeli narodni nasprotniki o tem, so uporabili vsa sredstva, da uničijo komaj ustanovljen slovenski zavod. Z besedami in drugimi sredstvi so Paskolo, Menhardt itd. skušali odvrniti odbornike od slovenske posojilnice. Posrečilo se jim je pregovoriti dva člana izmed odbora in nadzorstva, da sta izstopila; pritožbe so opetovano šle na okrajno glavarstvo, delovanje slovenske posojilnice so na vsak način hoteli zaprečiti. Njih javna želja po njih besedah je bila, da bi slovenska kasa „gor hōrala.“

Vse to je bilo obče znano; vedel je o tem tudi napredni učitelj Filip Hauptman in vendar mu je velevalo njegovo slovensko učiteljsko srce, da mora sodelovati pri nemški konkurenčni posojilnici. Kaj ne, tako izgleda obmejno delo naprednih učiteljev v pesniški dolini. O drugih točkah pa dobi učiteljica brez krila od druge strani odgovor!

Štajersko.

St. Vid na Planini. Dne 29. t. m. priredi državni in deželni poslanec dr. Korošec po večernicah političen shod.

Pri Sv. Antonu v Slov. gor. priredi S. K. Z. v nedeljo, 29./8. po večernicah zborovanje. Govorijo poslanec

Roškar, tajnik Kramberger, kaplan Bosina. Pred zborovanjem se vrši občni zbor tukajšnega bralnega društva. Somišljeniki, agitirajte in pridite!

Človek zgorel. Zadnjo nedeljo ob eni uri popoldne je nastal v Borovcih pri Ptaju pri posestniku Majcenu ogenj, ki je zahteval tudi človeško žrtev. Posestnikov očee je namreč ležal v slami in zgorel. Najbrže je tudi on v pijanosti — bil je znan žganjepivec — sam zažgal. Truplo je bilo popolnoma ožgano.

St. Vid pri Grobelnem. Naš znani prijatelj se zaletuje v našo posojilnico, ker je imela radi nasprotstva od strani osebe, od katere bi tega nikdo ne pričakoval, težave radi uradnih lokalov. Liberalni celjski listi, katerim se bliža zadnja ura in s strahom pričakujejo angelja smrti, so seveda naenkrat prinesli pretresljivo novico, da leži posojilnica „v zadnjih zdihljajih“. Povdarjamo le, da posojilnica lepo napreduje in da bo gotovo prej izginil Narodni Dnevnik s površja kakor naša posojilnica. Urednikom celjskih liberalnih listov pa prijateljski svetujemo, da pazno zasledujejo položaj svojih listov in se pravočasno umaknejo ter si priskrbe druge službe ali pa ustanove spet kako novo stranko z novim listom in — kruhom za nekaj časa.

V Kostivnici se vrši v nedeljo 5. sept. mladeniški Marijin shod. Udeležijo se ga mladeniške Marijine družbe in mladeniške zveze iz šmarske in rogaške dekanije. Pridejo tudi mladeniči iz slovenjebistiške dekanije. Ob 10. uri predpoldne bo pridiga in sv. maša, ob 3. večernice in pridiga, od 1.—3. ure pa veliko mladeniško zborovanje.

Na Tinskem v župniji Zibika obhajajo na praznik Mar. rojstva 8. sept. dekleta svoj deklški Marijin shod. Udeležijo se ga zlasti deklški Marijine družbe iz šmarske in rogaške dekanije pa tudi deklške zveze. Tudi iz kozjanske dekanije pride mnogo mladenk. Vspored bo enak kot na mladeniškem shodu v Kostivnici. Namen obeh shodov: utrditev mladine v ljubezni do Marijinih družb, pregled delovanja naših zvez in načrt za uspešno bodoče delo. Zanimanje je jako veliko med obojno mladino, zato bosta gotovo oba shoda jako znamenita.

Rogatec. V nedeljo je umrla sodnikova soproga gospa Friderika Pavliček v starosti 29 l. N. v. m. p. Celje. Umrla je na Bregu posestnica vile „Sanneck“, v 79. letu starosti.

St. Jan pri Sp. Dravogradu. Mi v St. Janu res nismo preveč narodnjaki, dasiravni smo šli pri državnozbornih volitvah z napredno stranko; toda toliko še imamo narodnega čuta, da obsojamo početje teh narodovcev, ki imajo le na jeziku narodnost. Glavni stebel slovenske liberalne stranke je pač bil župan Otiškega brega p. d. Polderžan. Celjski dohtarji so lahko ponosni na njega. Pred kratkim je zborovala pri njem Súdmarka; hajlanje smo slišali daleč na okrog. Čudimo se le, da ni na to veselico Súdmarkovcev povabil g. Werdnik še svojih najboljših pristašev iz Celja dr. Kukovca, Božiča in Serneca. Lažje bi se bili med seboj kaj po „deutsch“ zmenili. To so pač narodnjaki — naprednjaki! Bog jih živi in jim daj srečo!

Legen pri Slovenjem gradu. V naši občini so se že začeli liberalci sami za glavo držati, ko opazujejo delovanje svojega župana. Pri zadnjih občinskih volitvah so se združili slovenski naprednjaki z nemškutarji proti našemu nad vse priljubljenemu in izkušnemu Plesniku, ker je vrli pristaš S. K. Z. Rekli so, raji nemškutarja nego kmečkega zvezarja. In dobili so zares imenitnega moža, ki je bil baje tudi stebel liberalne stranke, pa sedaj se že sam sramnje teh zaveznikov. Vendar se še razume z njimi, radi ga imajo ti narodnjaki, ker je v uradovanju „stramm deutsch“. Kako izgleda to uradovanje, naj presojajo bralci sami na tem le odloku: „Wirt Gemeindeämlich bewilliget, das für beim Herrn Josef Rotovnik in Lechen am 1./8. 1909 mit Pöller zu Schützen gestatet wirt. 1./8. 1909. Joh. Scharner G.-V.“

Slovenjegraški okraj. Velika izpremembra se vrši v našem okraju v političnem oziru. Poprej je pri nas strahovito vladala liberalna podivjanost, sedaj pa se širi mir in ljubezen med sosedi, ki so si bili poprej v laseh. Veliko se v tem oziru trudi naš novi deželni poslanec dr. Verstovšek, ki nas pozivlja le k spravi in medsebojnemu sporazumljenju. Na shodu županov v Starem trgu je prosil župane, da poučujejo ljudi in odvrčajo od raznih pravad, ki spravijo čisto posestnike na beraško palico. In tako delovanje imenujejo liberalci, osobito liberalni občinski zastop v Šmarini, hujskarijo. Res čudne pojme imajo ti liberalci. Šalamona in njegove ožje bratce pač boli, ko vidijo, kako dež. poslanec povsod pridobiva zaupanje in zbira ljudstvo pod okriljem S. K. Z. Steber za stebrom liberalne stranke pada. Njihove vrste so vedno manjše. Pri Sv. Ani je predsedoval g. Uršej shodu S. K. Z., na katerega so nekaj bili ponosni liberalci. Z navdušenimi besedami je priznal vrline kmečke stranke, izjavil svojo zmoto in vabil može v to stranko. Z velikim veseljem smo ga sprejeli v svojo sredino; radovedni smo, kako bodo sedaj sodili liberalci o tem spretnem možu. Naj sodijo kakor hočejo, g. Uršej kot izvrsten gospodar, dober govornik in pameten mož je uvidel in spoznal slabe strani naših liberalcev. Tako pa se bodo odprle oči tudi še drugim takozvanim stebrom liberalcev v našem okraju. Dež. poslanec jih vabi tudi povsod v S. K. Z. in odzivajo se njegovemu vabilu. Kmalu si bodo pa peli liberalčki žalostno pesem: „Mi smo zares vodje, mi liberalci, mogočni poveljniki, toda — brez armade“.

Koroško.

Važenberg. V veliki občini Važenberg, ki sega od Drave do Krke in od Dječih gor do Tinj in Pokrč, so razpisane občinske volitve. Občina je v rokah liberalcev-nemškutarjev. Znani Pirker iz Zakamena že agitira. Ima tudi največ vzroka, saj je ravno on od podpore za po suši oškodovane največ prejel. Je lahko sedanjemu občinskemu odboru, ki je razdeljaval podporo, prav hvaležen. S podarjenim denarjem bi marsikdo rad popravljaj pitovnače.

Velikovec. Nihče ne more dvema gospodoma služiti, pravi sv. pismo. Toda vkljub temu je to mogoče, in sicer pri nemško nacionalnih c. kr. uradnikih. V nedeljo, dne 1. t. m., ko je obhajala splošna bolniška blagajna 30 letnico svojega obstanka, je med grugimi izobesil tudi neki davkarski uradnik štiri zastavice iz oken svojega stanovanja, in sicer dve cesarski, dve pa frankfurtarski. Tako hoče ja c. kr. avstrijski (?) uradnik služiti dvema gospodoma: po službi avstrijski državi (ker mu da kruha), po mišljenju pa nemškemu „rajhu“. Heil c. kr. avstrijski uradnik! Kaj bi se zgodilo, če bi slovenski uradnik izobesil nedolžno slovensko zastavo?

Grebinj. Naši tržani (toda ne vsi) so pokonci, ker je kupila „Hranilnica in posojilnica v Velikovecu“ Hornerjevo gostilno, in ugibajo, zakaj tega treba? Mi pa jih vprašamo, zakaj pa je treba, da tržani, ki živijo od slovenske okolice, trobijo v nemškutarški rog in so povečini hudi nasprotniki Slovencev, če tudi so večji del slovenskega rodu? Kje nahajamo v nemških krajih kak slovenski trg, kateri prebivalci bi bili nasprotniki okoliških Nemcev? Da, Grebinčani sami so nas Slovence pripravili do tega koraka. Ali se še spominjate, kako ste razbili povodom zadnjih državnozbornih volitev volilni shod? Vaš lastni župan ni mogel prvokrat zborovati. In pri zadnjih deželnozbornih volitvah je bil tak shod mogoč le pri Slovencu J. Uranšku. Ali se še spominjate, kako surovo je bil napaden Slovenec, ki je hotel raznašati pri zadnjih deželnozbornih volitvah slovenske letake po gostilnah in hišah? Komaj je odnesel pete, da se mu ni pripetilo kaj hujšega. Te in enake reči malo preudarite in sodili boste drugače. Ako hočete imeti tržani naš slovenski denar, hočemo tudi Slovenci imeti svoje pravice.

Svobodna šola zatvorjena.

Naučno ministrstvo je odločilo, da nasprotujejo šole društva „svobodne šole“ obstoječim državnošolskim zakonom in se morajo radi tega zapreti.

To odločilo ministrstva je delovalo med svobodomislci kakor bomba, kadar se razleti, kajti dosedaj so vsi svobodomislci in liberalci bili gotovi, da bode svobodomiseln minister, ki sedi na čelu naučnega ministrstva, plesal po njih piščalki, ne oziraje se na pravo in zakon. Liberalni časopisi so radi tega vsi iz sebe, da jim ni šel liberalni minister na limance. Dovolj in do siteda znani docent dr. Ludo Hartmann, najhujši človek liberalno-svobodomiseln in brezverske vrste, znan še izza Wahrmondove afere, je pisal v nek judovski list, da je ukrep ministrstva ne samo za svobodno šolo, ampak tudi za vse šolstvo v Avstriji najvažnejšega odločilnega pomena. Misel svobodne šole je bila zanjim zadeta v sredino srca. Dalje je pisal omenjeni docent, da bodo svobodomislci sami podučevali verouk. Kako smešno! Takoj v prihodnjem odstavku se pa z vsemi kriplji protivi verouku in agitira za verouka prosto podučevanje po šolah. To pa ne odgovarja določbam deželnošolskega zakona, na katerega podlogi se je izrekla ravno ta določba naučnega ministrstva, da se zatvori svobodna šola na Danaju.

Osnovatelj svobodnih šol, baron Hock se sedaj smatra kot narodna nemška žrtev despotičnega klerikalizma. Verjame mu pa to trditev samo njegov najvernejši oproda docent Hartmann.

Razgled po svetu.

Velika nesreča pri vojaških vajah. Pri vojaških vajah v bližini Risana v Krivošiji je vsled vročine in napora nad 200 vojakov obnemoglo in so popadali na tla. Med temi je bilo 10 častnikov. Večji del ponesrečencev so prepeljali v bolnice, druge, ki so bili večinoma rezervisti, pa so poslali domov. Več vojakov se bori v bolnici s smrtjo. Oddelek, pri katerem se je zgodila nesreča, je bil na vežbah od 4. zjutraj pa do 3. popoldne. Ves ta čas niso vojaki ničesar jedli.

Družba za iskanje potopljenih zakladov. V Detroit se je osnovala bogata delniška družba, ki namerava iskati in dvigati potopljene ladje. Tej nalogi primerno so opremlili parnik Douglas, s pomočjo katerega nameravajo najprvo dvigniti parnik Pewabic, ki se je potopil, otovorjen s 300 tonami bakra ter precejšno množino zlata in srebra v Huronskem jezeru l. 1866.

Velikanski požar v Mehiki. V mestu Montereyu je izbruhnil velikanski požar v sredini mesta. Vse mesto je v nevarnosti, da postane žrtev plamena. Za vzrok požara domnevajo politične nagibe.

Najbolj podkupljivo mesto na svetu je menda New-York. Odpuščeni general Bingham hoče dokazati, da dobiva policija v New-Yorku letnih 500 milijonov kron podkupnine.

Najnovejše vesti.

Duhovniške vesti. Nastavljeni so kot kaplani gg.: Franc Rop v Rečici, Anton Kuhar v Središču, Franc Rampre pri Sv. Vidu blizu Grobelnega, Fr. Kren pri Sv. Antonu v Slov. goricah, Peter Pavlič pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. — Prestavljeni so: Anton Tkavec iz Ljutomerja v Maribor (kot korni vikar), Janez Sirec iz Stopera v Leskovec, Jožef Toplak iz Središča v Ljutomer (kot II. kaplan). — V začasni pokoj sta stopila zaradi bolezni: Ferdinand Ciuha in Franc Lovrenko.

Listnica uredništva.

G. F. S. Š. Poslani spis smo izročili „Voditelju“.

Naznanjam, da sem otvoril vino-
toč čez ulico in da točim vino
domačega pridelka po najnižji ce-
ni. Za obilen obisk se priporoča
Pajk Jožef, veleposestnik, Dol pri
Planini. 153

Pozor Slovenci?

Izdelujem obleke vsake vrste iz
garantirano pristnega domačega in
tujega sukna po najnižji ceni. Po-
strežba točna in solidna. Franjo
Pajk, krojač, Dol pri Planini. 154

Hiša s trgovino mešanega blaga,
z gostilno, prenočiščem in z ma-
lim posestvom v Podčetrtnu se
zaradi družinskih razmer pod
ugodnimi pogoji takoj proda, ozir-
odda v najem. To zadevajoča vpra-
šanja naj se blagovljijo doposlati
lastniku g. Martinu Jug, trgovcu
v Št. Petru pod Sv. gorami. 155

Novozidana, dvonadstropna hiša,
8 let prosta davka, s popolnoma
novo opravo, lepim dvoriščem in
majhnim vrtom se pod ugodnimi
plačilnimi pogoji v Mariboru pro-
pa. Kje, pove upravništvo lista.

Lampijoni, papirnati krožniki, konfeti,
serpentine, servijete, razglednice in
karte za šaljivo pošto se dobivajo najcenejše
in v največji izbi pri

Goričar & Leskovšek

trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem na
na debelo in drobno v Celju, Graška cesta 7.

ZAHVALA.

Podpisani izreka povodom pogreba svojega nepozabljenega očeta

Anton-a Hribernika

prečastiti duhovščini, blagim tržanom, slavni požarni brambi, cenjenim pev-
cem, dragim župljanom in posebej preč. gospodu stolnemu župniku Jakobu
Bohinc za ginljive nagrobne besede in vsem, ki so se pogreba vdeležili ali
na drugi način iznažili svoje sučutje, s tem najiskrenejšo zahvalo.

BOG PLATI!

Braslovče, dne 24. avgusta 1909.

Jakob Hribernika
dekan.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez
odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brez-
plačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo
kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez
in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu
pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanj-
šimi stroški.

== Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev. ==

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse štef. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
društvenih odrov, napisov na steno,
deske, plošče in steklo ter za
vsa v pleskarsko in slikar-
sko stroko spadajoča

:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za
tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri
nizkih cenah, tudi mesečna stano-
vanja s hrano za letoviščarje; izborna
kuhinja, vedno sveže pivo, različna
vina; po letu senčnat vrt; vozovi
v hiši vsak čas na razpolago: ::

51

! se priporoča za obilni obisk. !

Motor-bicikl

lahko kolo PH 1½ se proda takoj za 360 kron. — Denar
se mora pri sprejetju kolesa izročiti. — Več pove Uprav-
ništvo „Straže“.

Mlad podobarski in pozlatarski

== pomočnik, ==

ki je zmožen vsako delo samostojno izvršiti se za
trajno sprejme pri podobarju in pozlatarju
Jan. Goleš-u v CELOVCU Paradesergasse
štef. 20. ::

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka-
kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.
Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Svoji k svojim!

Urar, očalar
in zlatar

Franjo Bureš

Maribor
Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine,
srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljše igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najprostejšega
do najfinejšega v vseh slojih se dobi po
znižanih cenah pri 34

„Obrtni zadrugi mizarских mojstrov“
v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega ka-
teri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši
R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m. no 36 v.
Slovensko platno m. po 40 v.
Savinsko platno m. po 44 v.
Vojaško platno m. po 46 v.
Domestih platno mehko m. . . . po 48 v.
Gorsko platno debelo m. po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m. . . . po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. . . po 60 v.
Vzorci zastanj in pošiljatve čez 20 K franko.